PD.TVZ.HR
POLYTECHNIC & DESIGN Vol. 13, No. 1, 2025.
Mrežna inačica: ISSN 2459-6302
Tiskana inačica: ISSN 1849-1995
DOI: 10.19279/TVZ.PD.2024-13-1-04

POUČAVANJE PARONIMA U TEHNIČKOM ENGLESKOM JEZIKU

TEACHING PARONYMS IN TECHNICAL ENGLISH

Ivana Špiranec[1], Tino Vejić[2]

[1]Tehničko veleučilište u Zagrebu, Graditeljski odjel, Avenija Većeslava Holjevca 15, Zagreb
[2]Tehničko veleučilište u Zagrebu, Graditeljski odjel, Avenija Većeslava Holjevca 15, Zagreb, student

SAŽETAK

Cilj je ovog rada razmotriti neke najčešće pogreške u tehničkom engleskom jeziku koje nastaju uslijed paronimije, a zapažene su u nastavi. Ne postoji suglasje oko toga što su to paronimi. Ipak, većina autora se slaže da se radi o riječima koje se slično pišu i izgovaraju, a imaju različita značenja, npr.: *application – appliance, motion – movement, whereas – while, adapt – adopt*, itd. U radu se izlažu načešći paronimi u tehničkom engleskom jeziku te primjeri zadataka za njihovo uvježbavanje.

Ključne riječi: *paronimi, tehnički engleski*

ABSTRACT

The aim of this paper is to analyse some of the most frequent mistakes in technical English language that have been noticed in lessons and that arise due to paronymy. Authors disagree when it comes to defining paronymy. However, most of authors agree that paronyms are the words that are pronounced and spelled similarly, and have a different meaning, for instance: *application – appliance, motion – movement, whereas – while, adapt – adopt*, etc. In this paper, the most frequent paronyms in technical English are given as well as examples of tasks for their practice.

Keywords: *paronyms, technical English*

1. UVOD

1. INTRODUCTION

Autori Hutchinson i Waters [1.] pišu da se engleski jezik struke temelji na jednostavnom pitanju – *Zbog čega učenik treba učiti strani jezik?* Ističu da je riječ o pristupu poučavanja jezika čiji su sadržaj i metoda bazirani na učenikovom razlogu za učenje jezika, što ističe i autorica Belcher [2.]. Stavljanje studenata u centar poučavanja pristup je za koji se danas zalaže većina istraživača jezika struke [1.] [2.] [3.]. Nastavnik prestaje biti jedini izvor znanja, a studenti se također oslanjaju na vlastito znanje te razvoj vlastitih vještina preuzimajući odgovornost za svoje učenje.

Iako postoje očite razlike između općega i engleskoga jezika struke, primjerice opći jezik se poučava kako bi se poboljšala svakodnevna komunikacija korisnika, dok je jezik struke fokusiran na razvoj određenih jezičnih vještina te usvajanje stručnoga nazivlja i gramatike koja je specifična za ovo područje; između njih postoje i sličnosti. Primjerice, danas se sve metode koje se rabe u nastavi općeg engleskog jezika za poučavanje vokabulara mogu rabiti i za poučavanje nazivlja. Takva vrsta poučavanja zanimljivija je te predstavlja izazov studentima. Naravno, cilj je u nastavi razvijati širinu ili količinu, ali i dubinu vokabulara, dakle od studenata se očekuje da ovladaju nazivima ne samo na razini prepoznavanja, već i na razini produkcije. Da bi se to postiglo, potrebno je kombinirati različite tipove zadataka kako bi studenti u konačnici znali samostalno rabiti riječ u kontekstu. Zbog veličine nehomogenih grupa (30 studenata) taj krajnji cilj - produkciju katkada nije moguće postići i provjeriti kod svih studenata, ali trud je važan.

Poučavanje nazivlja u središtu je nastavnog procesa u tehničkom engleskom jeziku. Nastavnici jezika struke pišu o poučavanju tehničkog nazivlja općenito, ali nema radova o poučavanju paronima.

Paronimi se uglavnom ne mogu pronaći u rječnicima, već se o tome autori uglavnom bave u svojim radovima. Stoga se činilo korisno napraviti popis najčešćih pogrešaka koje studenti rade u nastavi, kako bi se uvježbavali točni nazivi, te otklonile pogreške. Ovaj rad doprinos je u tom smjeru. Dakle, cilj je rada razmotriti neke najčešće pogreške u tehničkom engleskom jeziku koje su zapažene u nastavi, a koje nastaju uslijed paronimije.

Vezano uz istraživanja jezika struke, autorica Popescu [4.] piše o paronimima u engleskom jeziku znanosti i tehnologije na primjerima iz engleskog i rumunjskog jezika. Mihaljević i Hudeček [5.] svojoj knjizi *Hrvatski terminološki priručnik* donose popis paronima u jeziku struke.

U nastavku definiramo paronime te se potom kroz primjere najčešćih paronimnih parnjaka u tehničkom engleskom jeziku koji su zamijećeni u nastavi prikazuje kako ih uvježbavati u nastavi.

2. PARONIMI – ODREĐENJE
2. PARONYMS – DEFINITION

Tafra [6.] navodi devet kriterija koji moraju biti zadovoljeni da bi se neke riječi mogle odrediti kao paronimi pa tako paronimi moraju:

1. pripadati jednom jeziku
2. pripadati samo standardnom jeziku ili nekom od organskih idioma
3. pripadati jednom vremenskom odsječku
4. pripadati istom leksičko-gramatičkom razredu
5. pripadati istom leksičko-semantičkom razredu
6. imati iste gramatičke kategorije,
7. pripadati istoj tvorbenoj porodici
8. imati djelomično podudarnu fonološku strukturu
9. imati djelomično podudarnu semantičku strukturu.

Tafra ističe da je paronimija jezična univerzalija koja stvara probleme u svim jezicima zbog sličnosti na izraznoj i sadržajnoj razini, npr.:

hrv. *crniti – crnjeti, prenositi – pronositi, ulaz – ulazak*
engl. *contracting – contractual, informational – informative.*

Dakle, Tafra smatra paronime bliskoznačnicama te bliskozvučnicama.

Mihaljević i Hudeček [7.] pišu da su paronimi riječi sličnoga glasovnog sastava, ali različita značenja. Oni se često pogrešno upotrebljavaju jedan umjesto drugog. Autorice nadalje ističu da paronimi mogu imaju sličan izraz, a najčešće i slično značenje, npr. *milijunti – milijunski*, *informacijski – informatički, adoptirati – adaptirati, crveniti – crvenjeti se*, itd.

Bašić i Grgat [8.] pišu da su paronimi riječi koje imaju sličan izraz, a različit sadržaj, tj. riječi koje se slično pišu, ali imaju različito značenje, stoga se često nepravilno zamjenjuju.

Gačić [9.] paronimiju naziva sličnoimenost te kaže da su sličnice tvorbeno slične riječi, odnosno riječi koje se izgovaraju ili pišu na sličan način, ali su semantički različite, npr.: *proceed – precede, proscribe – prescribe, proceedings – proceeds*.

Na Hrvatskom jezičnom portalu prisutne su dvije definicije paronima:

1. riječ koja je po postanku srodna s drugom riječi, npr. *reći – riječ*
2. a) riječ koja je po obliku slična drugoj riječi ali se razlikuju po postanku i značenju, npr. *rezimirati – remizirati*

   b) riječi istoga korijena ili izgovora, a različita značenja, *rebro*

Može se iz svega navedenog dakle zaključiti da ne postoji suglasje oko jedne jednoznačne definicije paronima. U ovom radu odredit ćemo ih kao:

1. riječi koje imaju isti korijen, ali imaju različita značenja, npr. *adult – adulthood*
2. riječi koje zvuče kao druga riječ i slično se pišu, ali imaju različito značenje, npr. *accept – except*.

3. POUČAVANJE PARONIMA
3. TEACHING PARONYMS

Tijekom nastavne prakse zabilježeni su brojni paronimni parnjaci koje studenti zamjenjuju te stoga krivo koriste. Paronimi su zabilježeni tijekom godina u nastavi *Engleskog jezika za građevinare* koja se odvija na Tehničkom

veleučilištu u Zagrebu. Čini se korisno vježbati ih u nastavi kako bi se otklonile pogreške. Primjeri koji su sakupljeni obrađuju se kao jedna cjelina zasebno u nastavi kako bi se skrenula pozornost na najčešće pogreške te detaljno analizirali primjeri. Slijede primjeri zadataka koji se rabe u nastavi za uvježbavanje paronima s pojašnjenjima.

U prvom zadatku studenti dobiju popis 10 paronimnih parnjaka te u paru pokušavaju odgonetnuti njihovo značenje. Uz pomoć nastavnika, studenti dolaze do značenja naziva te zapisuju primjere rečenica u kojima se paronimi rabe. Pogledajmo primjere:

I Explain the following terminology:

- is concerned with – is concerned about
- application – appliance
- alternating – alternative
- oversee – overlook
- affect – effect
- lose – loss
- efficiency – efficacy
- negligible – negligent
- object – objective
- electronic – electrical.

Studentima se dakle objašnjava sljedeće:

Fraza is *concerned with* znači *baviti se*, dok is *concened about* znači *biti zabrinut*. Naziv *application* može označavati *kompjutersku aplikaciju*, *prijavu za posao*, ali i primjenu, dok *appliance* označava *kućanski uređaj*. Naziv *alternating* rabi se uz *current* te označava *struju*, dok *alternative* označava *alternativu*. Glagol *oversee* znači *nadgledati*, dok *overlook* znači *previdjeti*. Za glagole *to affect* i *to lose*, imenice su *effect* i *loss*. Naziv *efficiency* rabi se da bi označila primjerice *učinkovitost uređaja*, dok se *efficacy* rabi u kontekstu *učinkovitosti lijekova*. *Negligible* se odnosi na *zanemarivu vrijednost*, dok *negligent* znači *nemaran*. *Object* je *objekt*, dok je *objective cilj*. Točno je *electronic mail*, ali *electrical energy*.

Nakon toga, nastavnik provjerava jesu li studenti upamtili značenje tako da rješavaju sljedeći zadatak:

II Use the correct term! You may need to change the form of some words.

1 concerned with – concerned about

Civil engineers are _____ the stability of structures.

Parents are usually _____ their children.

2 application – appliance

This computer _____ doesn't work.

Did you submit your job _____.

Wide _____ of practical knowledge is necessary?

An oven, cooker and a fridge are household _____.

3 alternating – alternative

Who invented _____ current?

Solar energy is an _____ source of energy.

4 oversee – overlook

You have _____ one important fact.

Supervisors _____ the construction site.

5 affect – effect

Bad quality materials can have a bad _____ on our health.

Moisture in the walls _____ our health.

6 lose – loss

That leads to greater energy _____.

Unfortunately, we have _____ that job!

7 efficiency – efficacy

What is the _____ of that medicine?

Energy _____ is a relevant issue.

8 negligible – negligent

That amount is _____.

You are being _____.

9 object – objective

These two _____ are moving at the same speed.

What is the _____ of your study?

10 electronic – electrical

Did you check your _____-mail?

_____ energy is the most common form of energy.

Slijedi zadatak u kojem nastavnik definira paronime, a studenti pogađaju o kojim je nazivima riječ. Prvo slovo zadano je kao pomoć. Pogledajmo primjere:

III Guess the paronyms!

1 relating to industry = i_____

2 diligent and hard-working = i_____

3 upgrade and modernise = r_____

4 renovate and put back to use = r_____

5 to cause to scatter and gradually disappear = d_____

6 to spread over a wide area = d_____

7 intended to be thrown away after use = d_____

8 able to be replaced, superfluous = d_____

9 to choose to follow or use = a_____

10 to adjust = a_____

11 to suggest = i_____

12 to deduce or conclude = i_____

13 a person wo examines and records an area so as to devise a map = s_____

14 a person who oversees the construction site = s_____

15 a substance that pollutes = p_____

16 a person who pollutes the environment = p_____

17 it introduces contrast = w_____

18 it is used to refer to two parallel actions going on = w_____

Studenti uče i pravilne hrvatske nazive, npr. *pollutant – zagađivalo, polluter – zagađivač*. Sada studenti rješavaju sljedeći zadatak kako bi utvrdili gradivo dakle provjerili jesu li dobro shvatili značenje paronima:

IV Choose the correct word! You may need to add a prefix, or change the form of some words.

1 industrial – industrious

Civil engineers build _____ buildings.

_____ people are usually successful at whatever they do.

2 retrofit – rehabilitate

They will _____ that old bridge with a new modern device.

That road needs to be _____ and put back to use.

3 dissipate – disperse

Heat _____ is the movement of heat away from it's source into the surrounding environment.

Gases _____ in the air.

4 disposable – dispensable

A _____ is a product designed for a single use.

His strength and talent made him _____.

5 adopt – adapt

What are the steps to a successful technology _____?

You need to _____ that device to the system.

6 imply – infer

What do you_____ by that?

It can be _____ that this is true.

7 surveyor – supervisor

S_____ measure the land, and s_____ oversee the costruction site.

8 pollutant – polluter

Some companies are major _____.

CO_2 is a _____.

9 wheras / while

Aluminium is strong, _____ copper is ductile.

_____ you were studying, I was writing my paper.

U sljedećem zadatku studenti trebaju iz konteksta pokušati dokučiti značenje paronima.

V What do the following paronyms refer to?

1 We need to **consider** the facts.
2 My major **concern** is to graduate as soon as possible.
3 **Susceptible to** means likely or liable to be influenced or harmed by a particular thing, for instance
4 **Subjected to** means to cause or force someone or something to undergo a particular experience or treatment, for instance that piece of metal had been subjected to hammering.
5 Can you **set this body in motion**?
6 Have you heard of the Renaissance **movement**?

Potom se od studenata traži sinonim na engleskom jeziku, npr. *consider- take into account, susceptible to – prone to*, itd. Studenti također prevode nazive na hrvatski jezik, npr. *consider – razmotriti, susceptible to – podložan, subjected to – podvrgnut, motion – gibanje*, itd.

U sljedećem zadatku, studenti trebaju pogoditi koji paronim manjka u rečenici. Prvo slovo naziva zadano je kao pomoć.

VI Guess the paronyms! The first letter is given.

1 A s_____ is an underground pipe for transporting waste water or s_____.
2 What are 4 states of m_____?
3 What m_____ is this made of?
4 A long rectangular piece of soft paste used to make bricks is called a s_____.
5 A s_____ is a piece of stone, wood or concrete.

Točni nazivi su redom *sewer – sabirni kanalizacijski kanal, sewage – otpadna voda, matter - tvar, material - materijal, slab – (betonska) ploča*.

Potom slijedi još jedan kratki set paronima: ***adobe/ abode, disruptive/ destructive, isolation/ insulation, harvest/ harness***. Uz pomoć nastavnika studenti trebaju odgonetnuti značenje paronima. Primjerice, *adobe* je vrsta materijala, dok je *abode* dom. *Disruptive technologies* inovativne su tehnologije, dok *destructive testing* označavaju *razorna ispitivanja*. Studenti često brkaju naziv za izolaciju misleći da se prevodi kao *isolation*, što je krivo. Izolacijski materijal jest *insulation*, dok se usamljenost ili izolacija prevodi *isolation*. Također, zanimljiv je primjer *harness – iskorištavati, rabiti*; koji se često brka s primjerom *harvest – sakupiti*. Poznavanje hrvatske istovrijednice također je važno u tehničkom engleskom jeziku.

Sada studenti pogađaju riječ koja manjka u kontekstu.

VII Guess the paronyms!

1 An_____ is a Spanish word for mudbrick.
2 An a_____ refers to a residence or home.
3 Windmills and solar panels are types of d_____ technologies.
4 D_____ testing evaluates materials by subjecting them to extreme conditions.
5 You can keep your home warmer using i_____.
6 When you are in i_____, you are alone.
7 In Croatia, we h_____ wind energy a lot.
8 Solar panels are used to h_____ the energy from the sun.

Slijedi ponavljanje. Dakle, neke od riječi koje su upravo obrađene pojavljuju se u rečenicama, a studentima je zadatak da umetnu pravi naziv u odgovarajuću rečenicu. Na ovaj način provjerava se jesu li studenti razumjeli značenje te znaju li rabiti naziv u kontekstu, drugim riječima utvrđuje se gradivo. Što više zadataka ponudimo

studentima, to bolje jer će na taj način brže upamtiti nove nazive.

VIII Insert the paronyms back into the sentences below! Change forms where necessary!

disposable – dispensable/ adopt – adapt / imply – infer / surveyor – supervisor

pollutant – polluter/ whereas / while

1 What is the role of a yard _____?
2 Sulphur dioxide is one of several _____ that are released into the atmosphere by coal-fired power stations.
3 Steel is strong, _____ plastics is elastic.
4 The researchers have _____ a causal link.
5 _____ products are most often made from paper and plastics.
6 We have _____ an old model that suits our needs.
7 What do you _____ from all these facts?
8 A geodesist is another word for a _____.

U zadatku koji slijedi studenti ispravljanju pogreške u rečenicama.

IX Correct the mistakes in the sentences that contain paronyms!

1 Informatology refers to information science.
2 Informatics refers to the study of information.
3 We need to concern many factors before putting up a structure.
4 Newton formulated three Laws of movement.

Za kraj, studenti zaokružuju točnu riječ u rečenici. Ova vrsta zadatka može se iskoristiti i za ponavljanje paronima na samom kraju, ali i za uvođenje novih riječi na početku poučavanja paronima.

X Circle the correct option!

1 *Method / methodology* is a system of *methods/ methodologies* used in a particular area of study or activity, for instance a *method/ methodology* for investigating the concept of focal points.
2 How do you *applicate / apply* that theory in practice?
3 High traffic load *results in / results from* pollution.
4 Air pollution *results in / results from* high traffic load.
5 An underground pipe of passage that carries *sewage/ sewer* is a *sewage / sewer*.
6 A small amount of something is a *specimen/ specification*.
7 A person who monitors the works carried out at the construction site is *a surveyor / a supervisor*.
8 When you *retrofit / rehabilitate* a building, you have improved or upgraded it by adding new equipment or features to it.
9 That is 100 *per cent / percentage* true! 100 is a high *per cent / percentage*.

4. ZAKLJUČAK
4. CONCLUSION

Uvježbavanje paronima u sklopu nastave tehničkog engleskog jezika pokazalo se učinkovitim za otklanjanje pogrešaka budući da nabrojene nazive studenti često zamjenjuju. Pritom je važno prvo dati studentima popis problematičnih riječi s primjerima te preciznim hrvatskim istovrijednicama, a potom ih uvježbavati kroz različit tip zadataka, što je prikazano u radu. U nastavi, studenti motivirano sudjeluju u vježbanju paronima jer uviđaju da često krivo rabe paronimne parnjake. Umjesto da se paronimi uvježbavaju sporadično, činilo se korisno sakupiti ih na jednom mjestu te izložiti studentima kako bi ih se upozorilo na najčešće pogreške koje nastaju uslijed paronimije. Ovaj način poučavanja paronima pokazao se učinkovit kod uklanjanja pogrešaka te je rezultirao boljim razumijevanjem pojma paronimije.

5. REFERENCE

5. REFERENCES

[1.] Hutchinson, T., & Waters, A., English for Specific Purposes: A Learner-Centered Approach. Cambridge: Cambridge University Press, 1987. ISBN 9780511733031.

[2.] Dudley-Evans, T., & St John, M., Developments in ESP: A Multi-Disciplinary Approach. Cambridge: Cambridge University Press, 1998. ISBN 0521596750, 9780521596756

[3.] Belcher, D., What ESP is and Can Be: An Introduction. In Belcher, I. (ed.) English for Specific Purposes in Theory and Practice. Ann Arbor: University of Michigan Press, str.1-20, 2009. https://press.umich.edu/pdf/9780472033843-intro.pdf

[4.] Popescu, F., Paronyms and other confusables and the ESP translation practice, The Annals of Ovidius University of Constanța: Philology Series Vol. XXX, 1, str. 220-232, 2019. ISSN: 1223-7248.

[5.] Mihaljević, M., Hudeček, L. Hrvatski terminološki priručnik. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 2012. ISBN: 978-953-6637-47-8.

[6.] Tafra, B., Od riječi do rječnika. Zagreb: Školska knjiga, 2005. ISBN. 953-0-30241-X.

[7.] Bašić, M.; Grgat, M., Glagolski paronimi u hrvatskome jeziku, Croatica et Slavica Iadertina XVIII/ I, str. 103-137, 2022. https://doi.org/10.15291/csi.4005

[8.] Gačić, M., Razgraničenja u dvojezičnoj hrvatsko-engleskoj i englesko-hrvatskoj leksikografiji i u prevođenju (Caveat lexicographus), Studia lexicographica, 17, 32, str. 7–46, 2023. https://doi.org/10.33604/sl.17.32.1

Mrežne stranice

https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/ (11.03.2025.)

AUTORI · *AUTHORS*

• **Ivana Špiranec** - poučava tehnički engleski od 2004. godine. Sudjelovala je na brojim konferencijama gdje uglavnom izlaže radove na temu engleskog jezika struke, te objavila radove iz tog područja kao i brojne priručnike za učenje engleskoga jezika.

Korespondencija · *Correspondence*

ispirane1@tvz.hr

• **Tino Vejić** - rođen je 2003. godine u Novoj Biloj u Bosni i Hercegovini. U Zagrebu je završio VII. gimnaziju, a trenutno je student 3. godine Graditeljstva na Tehničkom veleučilištu u Zagrebu. Kroz glazbu, filmove i svakodnevnu uporabu širi svoj vokabular i poznavanje engleskog jezika.

Korespondencija · *Correspondence*

tino.vejic@tvz.hr